
SUPPLERENDE AKTUELT NOTAT

Rådsmøde (landbrug) den 27. maj 2002

6. **Forslag til Rådets afgørelse om undertegnelse på Det Europæiske Fællesskabs vegne af den internationale traktat om plantegenetiske ressourcer for fødevarer og landbrug**

KOM(2002) 197 endelig

A-pkt.

6. Forslag til Rådets afgørelse om undertegnelse på Det Europæiske Fællesskabs vegne af den internationale traktat om plantegenetiske ressourcer for fødevarer og landbrug
KOM(2002) 197 endelig

Nyt notat

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2002) 197 af 22. april 2002 fremsendt forslag om undertegnelse på Det Europæiske Fællesskabs vegne af den internationale traktat om plantegenetiske ressourcer for fødevarer og landbrug. Forslaget er oversendt til Rådet den 22. april 2002.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF, særlig artikel 37 og artikel 175, stk. 1., sammen med artikel 300, stk. 2., første afsnit. Forslaget kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Det vurderes, at en prioritering på internationalt niveau og en samordnet indsats er nødvendig for at sikre en bæredygtig bevaring af plantegenetiske ressourcer for fødevarer og landbrug. Forslaget om undertegnelse af den internationale traktat vurderes således at være i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Formål og indhold

Forslagets formål er at opnå Fællesskabets undertegnelse af FAO's internationale traktat om plantegenetiske ressourcer for fødevarer og landbrug. Rådet anmodes om at bemyndige formanden for Rådet til at udpege den eller de personer, der er beføjet til at undertegne traktaten, og tildele dem de fornødne beføjelser.

Traktaten er fra den 3. november 2001 til den 4. november 2002 åben for undertegnelse.

Undertegnelsen sker med forbehold for senere indgåelse af traktaten ved deponering af ratifikations- eller godkendelsesinstrument.

Traktaten skal erstatte FAO's nuværende overenskomst om plantegenetiske ressourcer, som på baggrund af vedtagelsen af Biodiversitetskonventionen har været under forhandling siden 1993.

Traktaten fastlægger juridisk bindende globale rammer for en bæredygtig bevaring af plantegenetiske ressourcer for fødevarer og landbrug.

Traktaten indeholder bestemmelser om oprettelsen af et såkaldt multilateralt system. Systemet fungerer således, at en række plantegenetiske ressourcer indgår i en fælles pulje, hvortil traktatens parter har adgang i henhold til nogle nærmere definerede adgangsbetingelser.

De plantegenetiske ressourcer, der er tale om, er anført på en særskilt liste og omfatter 64 grupper af planteslægter (f.eks. hvede og nærtstående slægtninge, byg, kartoffel).

Adgangsbetingelserne skal lette adgangen til plantegenetiske ressourcer og medvirke til en retfærdig og ligelig fordeling af de nyttevirkninger eller udbytte, som måtte opstå ved anvendelsen af det modtagne materiale ("Benefit Sharing"). De nyttevirkninger, der skal deles, omfatter bl.a. det økonomiske udbytte, der kan opnås på basis af det modtagne materiale, samt udveksling af information og teknologioverførsel.

Traktaten indeholder endvidere en anerkendelse af begrebet "Farmers Rights"¹ og en tilskyndelse til at gennemføre den globale handlingsplan for bevaring og udnyttelse af plantegenetiske ressourcer (Global Plan of Action²).

Traktatens omfang er på flere måder begrænset. Principielt relateres traktaten til alle plantegenetiske ressourcer for fødevarer og landbrug, men traktatens multilaterale system omfatter som tidligere nævnt kun 64 angivne planteslægtgrupper. Endvidere må materiale, der modtages via systemet, ikke bruges til kemiske, farmaceutiske eller anden industriel non-food udnyttelse.

Ifølge traktatteksten skal der etableres et styrende organ, bestående af traktatens parter. Det styrende organ skal arbejde for traktatens fulde implementering, sørge for etablering af en finansieringsstrategi, traktatbudget, samt fastlægge de nærmere retningslinier for opbygningen af det multilaterale system.

Det styrende organ bistås af et sekretariat udpeget af FAO's Generaldirektør. Dette sekretariat forventes at skulle forestå udarbejdelsen af udkast til finansieringsstrategi og de retningslinier, som er nødvendige for at traktatens bestemmelser kan udmøntes i praksis.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om Rådets afgørelse.

¹ Begrebet "Farmers Rights" er defineret i henhold til FAO resolution 5/89. Begrebet omfatter anerkendelse af landmænds historiske bidrag i forbindelse med udvikling og bevaring af plantegenetiske ressourcer, herunder at landmændenes bidrag også gøres gældende ved deling af de nyttevirkninger som måtte opstå ved videreforædling.

² "Global Plan of Action" blev vedtaget i Leipzig i 1996 på 4. internationale konference om plantegenetiske ressourcer. Aktionsplanen omfatter en række indsatsområder til bevarelse og bæredygtig udvikling af plantegenetiske ressourcer.

Konsekvenser

Forslaget om undertegnelse af den internationale traktat har hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser, idet der alene er tale om at indhente bemyndigelse til at underskrive traktaten.

Da der er tale om en traktat, som indebærer delt kompetence mellem fællesskabet og Danmark, er Folketingets samtykke påkrævet, inden Danmarks ratifikation af traktaten som følge af evt. lovgivnings- og bevillingsmæssige grunde, jf. grundlovens § 19.

Traktaten vil kunne få lovgivningsmæssige konsekvenser, idet traktatens bestemmelser skal kunne gøres gældende overfor og af danske myndigheder og borgere.

Endvidere må traktaten forventes at få statsfinansielle konsekvenser når den senere ratificeres, idet der løbende vil være udgifter til traktatens sekretariat under FAO samt til mødeafholdelse mellem traktatens parter. Størrelsen af de finansielle konsekvenser er endnu uafklarede, men vil blive drøftet på første møde mellem traktatens parter. Dette møde forventes afholdt ultimo 2002.

En vedtagelse af forslaget samt efterfølgende ratifikation af traktaten skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

Høring

Forslaget har været sendt i høring i §2-udvalget (landbrug).

Landbrugsraadet har bemærket, at Landbrugsorganisationerne tillægger det stor vægt, at landbrugerne sikres adgang til alle plantegenetiske ressourcer inden for fødevarerproduktion og landbrug gennem opbyggelse af et multilateralt system. Landbrugsorganisationerne finder endvidere, at opbygningen af et multilateralt system vil være vigtigt for den globale fødevarer-sikkerhed, samt at aftalen bekræfter landbrugernes rettigheder til at kunne udnytte plantegenetiske ressourcer inden for fødevarer og landbrug. Endeligt har Landbrugsorganisationerne bemærket, at de tillægger det stor betydning, at aftalen får størst mulig international tilslutning.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget om undertegnelse af den internationale traktat har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Henstilling fra Kommissionen til Rådet om EF's deltagelse i forhandlingerne i FAO om revisionen af den internationale overenskomst om plantegenetiske ressourcer (SEK(1998)2207) blev forelagt Folketingets Europaudvalg (forhandlingsoplæg) den 16. april 1999, jf. aktuelt notat af 9. april 1999. Grundnotat blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 19. marts 1999.

Forberedelse af forhandlingerne i FAO om revision af den Internationale Overenskomst om Plantegenetiske Ressourcer for Fødevarer og Landbrug blev forelagt Folketingets Europaudvalg den 17. marts 2000 (orientering) i forbindelse med rådsmødet den 20. – 21. marts 2000, jf. aktuelt notat af 9. marts 2000.